

11 juli H. Benedictus

11 juli is het zomerfeest van St. Benedictus. Vandaag wordt hij bijzonder vereerd als patroon van Europa.

lezingen in de Eucharistieviering: Spr. 2, 1-9; Kol. 3, 12-17; Mt. 5, 1-12a

Voor het zomerfeest van onze monnikenvader Benedictus zijn de lezingen heel goed gekozen.

In de geest van de Zaligsprekingen waarin we wel een korte samenvatting van Jezus' Boodschap kunnen zien heeft Benedictus zijn Regel geschreven. Mozes op de berg kreeg de tien woorden, die richting geven aan het leven. In de zaligsprekingen geeft Jezus geen voorschriften of geboden, maar Hij geeft inhoud en perspectief aan het leven van kleine mensen, Hij laat zien hoe het rijk der hemelen niet ver is van hen. God is zijn mensen nabij, tot in de beproevingen van het leven, ja daar is Hij bijzonder nabij. Zo leert Benedictus zijn volgelingen leven onder Gods oog, vertrouwend op zijn leiding.

De zonen en dochters van de Ordestichter zijn uiteraard met zijn Leven en Regel vertrouwd. Voor de meeste inwoners van Europa, als patroon waarvan hij vandaag wordt vereerd, ja ook voor de trouwe kerkbezoekers, zal dit niet zo het geval zijn.

Wie was Benedictus? Een godzoeker die 15 eeuwen geleden heeft geleefd, en van wie zoveel inspiratie is uitgegaan dat de grote paus Gregorius er zich toe heeft gezet zijn leven op te tekenen. Een kenmerkende zin uit die Vita, misschien het sleutelwoord waar alles om draait, vormt de uitspraak: "deze man was vervuld van de geest van alle heiligen". De geest van alle heiligen: waar vinden we daarvan een betere samenvatting dan in de zaligsprekingen?

In de geschiedenis van de vroomheid zijn sommige heiligen beroemd om hun gestrengheid van leven, om hun vasten, nachtwaken, om hun prediking en missieijver, hun toegewijde ziekenverpleging, hun inzet voor onderwijs, kortom: alle goede werken hebben hun specialisten gehad, en goddank, zo is het nog. Benedictus was tot dit alles bereid, en hij ging geen inspanning uit de weg. Maar hij heeft zich niet vastgelegd op een bepaald aspect van het Evangelie. De Regel voor monniken, die hij heeft nagelaten, wil niet anders zijn dan een toepassing van het Evangelie voor een leven in gemeenschap. Zijn regel ordent dat leven, maakt het mogelijk dat de broeders onderling in vrede leven. Die vrede is zo kenmerkend dat zij a.h.w. de wapenspreuk van de Orde is geworden: pax: het woord staat boven menige abdijpoort, ook hier in de Adelbertabdij. En dat woord tekent

Benedictus ten voeten uit: hij was een man van vrede, hij heeft vrede gezocht, die gevonden bij God, en gebracht aan de mensen. Als anderen vriendelijk voor je zijn is het niet moeilijk om de vrede te leven. Benedictus slaagde erin de vrede te bewaren waar hij geconfronteerd werd met echte vijanden. Valse broeders, boden hem vergiftigde wijn. Hij stond hun te woord met een vredig gelaat en kalm gemoed. En toen hem de dood van een werd gemeld van iemand die hem veel kwaad had berokkend, schreide hij hete tranen. Als we enkel meevoelen met degenen die ons sympathiek zijn werkt dat partijschappen in de hand; als we respect hebben voor ieder mens, het oordeel aan God overlaten, en ons heil echt bij God zoeken, komt er ruimte voor gemeenschap, voor broederschap die gegrondvest is op Christus.

"Zalig die vrede brengen, want zij zullen kinderen van God worden genoemd." Vrede brengen: letterlijk zegt de Griekse tekst: vrede maken. Ja, vrede kan een gave zijn, maar zij vraagt ook om inspanning en creativiteit. Het kan soms een onmogelijke opdracht lijken. Op veel plaatsen in de wereld spannen mensen zich in vrede te bereiken langs diplomatieke weg en met militaire middelen. Zo komt men dan tot een beëindiging van vijandelijkheden. Verschillende partijen gedogen elkaar onder welomschreven voorwaarden. Het is een uiterlijke, oppervlakkige vrede, die duur wordt gekocht maar eigenlijk weinig waard is.

De vrede waarover het Evangelie spreekt heeft een ander fundament. Zij berust op onze gemeenschappelijke roeping door Christus. Hij roept ons tot éénheid, die wordt opgebouwd door verdraagzaamheid, vergeving, en liefde. En wel door de liefde die Hij ons schenkt. Alleen als wij ons daardoor rijk weten, zijn wij in staat iets daarvan door te geven aan anderen. Daarom dient elk mens te beginnen met luisteren, met zich ontvankelijk op te stellen, met oog en oor te hebben voor Gods genade. Die genade is de grote werkelijkheid van ons leven. Wij mogen leven onder Gods oog. Die overtuiging geeft rust aan de ziel en beweegt ons om ons leven in dienst te stellen van Christus, de ware Koning.